RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 58.986/1
van 22 maart 2016

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘betreffende de Vlaamse openbare statistieken’

‡LW-CCDQQAIDE-FIJIGQW‡

Op 19 februari 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister-president van de Vlaamse Regering verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘betreffende de Vlaamse openbare statistieken’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 17 maart 2016. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Wouter PAS en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Marc RIGAUX, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T’KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 maart 2016.

*

‡LW-CCDQQAIDE-FIJIGQW‡

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe uitvoering te geven aan het decreet van 19 februari 2016 ‘betreffende de Vlaamse openbare statistieken’. Daartoe voorziet het ontwerp in de aanwijzing van de dienst van de hoofdstatisticus bij het Departement Kanselarij en Bestuur als Vlaamse statistische autoriteit, alsook in het regelen van de opdrachten van de hoofdstatisticus. Daarnaast voorziet het ontwerp in de oprichting en de regeling van de opdracht, samenstelling en werking van een Raad voor Vlaamse Openbare Statistieken (hierna: “RVOS”), en in de oprichting en de regeling van de opdracht, samenstelling en werking van een ambtelijk Coördinatiecomité voor Vlaamse Openbare Statistieken (hierna: “CVOS”). Ten slotte bepaalt het ontwerp de wijze van totstandkoming, de inhoud en het toezicht op de uitvoering van het statistische programma.

2.1. De rechtsgrond voor de artikelen 2 en 6, § 1, van het ontwerp wordt geboden door de artikelen 3 en 6, tweede lid, van het decreet van 19 februari 2016. Deze artikelen machtigen de Vlaamse Regering om de Vlaamse statistische autoriteit aan te wijzen en om de wijze te bepalen waarop het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld.

2.2. Voor de artikelen 3 en 7 van het ontwerp moet rechtsgrond worden gezocht in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, waarbij aan de Vlaamse Regering een algemene bevoegdheid tot uitvoering van de decreten wordt verleend, gelezen in samenhang met de artikelen 3 en 5 tot 8, van het decreet van 19 februari 2016.

2.3. Voor de artikelen 4 en 5 van het ontwerp kan geen voldoende uitdrukkelijke rechtsgrond worden gevonden in het decreet van 19 februari 2016.

In de genoemde artikelen van het ontwerp wordt voorzien in de oprichting van de RVOS en het CVOS, en wordt hun samenstelling geregeld. Beide organen worden gedeeltelijk samengesteld uit vertegenwoordigers van rechtspersonen andere dan de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Het RVOS is een orgaan dat “op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Regering of van de Vlaamse statistische autoriteit, advies geeft over het statistische programma en het kwaliteitsbeleid met betrekking tot Vlaamse openbare statistieken”, terwijl het CVOS “wordt betrokken bij het opstellen van het statistische programma, het kwaliteitsbeleid met betrekking tot Vlaamse openbare statistieken en de standpuntbepaling voor interfederale en internationale statistiekfora”.

Paragraaf 1, eerste lid, van artikel 6 van het ontwerp verplicht de Vlaamse statistische autoriteit tot overleg met het CVOS bij de voorbereiding van het statistische programma. Paragraaf 2 van hetzelfde artikel bepaalt dat voornoemd programma ter advies wordt voorgelegd aan de RVOS en dat de Vlaamse statistische autoriteit aan de RVOS duiding en toelichting geeft over het gevolg dat aan dat advies is gegeven. Blijkens artikel 7 van het ontwerp zien de Vlaamse statistische autoriteit en het CVOS samen toe op de uitvoering van het statistische programma.

‡LW-CCDQAIDE-FIJGQW‡

De Vlaamse Regering kan, op grond van de bepalingen die haar belasten met de uitvoerende macht en met de organisatie van haar diensten, zijnde de artikelen 20 en 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, commissies of adviesorganen oprichten, op voorwaarde dat die alleen tot taak hebben haar bij de uitoefening van haar uitvoeringsopdrachten voor te lichten of niet-bindende adviezen of voorstellen te doen, en op voorwaarde dat de raadpleging van die organen niet verplicht is. Bovendien kunnen op grond van die wetsbepalingen geen verplichtingen worden opgelegd aan derden, bijvoorbeeld inzake de samenstelling van die commissies of adviesorganen.

Zijn de genoemde voorwaarden niet alle vervuld of gelden er wel verplichtingen in laatstvermelde zin, dan is daarvoor een uitdrukkelijke wettelijke of decretale opdracht of machtiging vereist.

Gelet op de samenstelling van de RVOS en het CVOS, en hun verplichte tussenkomst en raadpleging, is bijgevolg een dergelijke decretale opdracht of machtiging vereist. Artikel 6, tweede lid, van het decreet van 19 februari 2016 bevat slechts een algemene opdracht aan de Vlaamse Regering tot bepaling van de wijze waarop het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld. Als zodanig kan het geen rechtsgrond bieden voor de verplichtingen inzake de samenstelling en de raadpleging die in de bepalingen van het ontwerp over de RVOS en het CVOS zijn opgenomen. Deze verplichtingen moeten dan ook worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

3. Op verschillende plaatsen in het ontwerp wordt verwezen naar “het decreet van 5 februari 2016” ‘betreffende de Vlaamse openbare statistieken’.[1] De bekrachtiging van dat decreet, waaraan het zijn datum ontleent, heeft evenwel plaatsgevonden op 19 februari 2016. De voormelde verwijzingen moeten dan ook in die zin worden verbeterd.

Aanhef

4. Gelet op hetgeen over de rechtsgrond werd opgemerkt, moet de aanhef van ontwerp worden aangevuld met een verwijzing naar de artikelen 20 en 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Artikel 4

5. Aangezien artikel 4, § 2, eerste lid, 1°, van het ontwerp betrekking heeft op de benoeming binnen de RVOS van “vijf leden uit de academische gemeenschap”, zonder onderscheid naargelang de (al dan niet universitaire) aard van de academische achtergrond van de betrokkenen, rijst de vraag of de voordracht met het oog op die benoeming niet beter wordt

[1] Zie het eerste lid van de aanhef en de artikelen 1, 1°, 3, § 2, inleidende zin, 4° en 5°, en 5, § 2, eerste lid, 1° en 2°, van het ontwerp.

‡LW-CCDQQAIDE-FIJIGQW‡

overgelaten aan de VLUHR (Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad).[2] Als dat niet zo is, schrijve men in de laatstvermelde bepaling dat de voordracht toekomt aan VLIR en "VLHORA" (niet: "VLOHRA").[3]

6. Artikel 4, § 6, van het ontwerp bepaalt dat "[d]e leden van de [RVOS] (…) de presentiegelden en de [terugbetaling van hun] reis- en verblijfkosten [ontvangen] conform het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen".

De bijlage bij dat besluit bevat een opsomming van alle adviesorganen waarop het van toepassing is. In het ontwerp moet bijgevolg een wijzigingsbepaling worden ingevoegd waarbij de RVOS in die bijlage wordt ingeschreven.

Artikel 6

7. Teneinde een tijdige totstandkoming van het statistische programma te waarborgen kan ter overweging worden gegeven om in artikel 6, § 2, van het ontwerp een termijn te bepalen voor de verplichte adviesverlening door de RVOS over dat programma en uitdrukkelijk te bepalen welk gevolg is te verbinden aan de overschrijding van die termijn.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Wilfried VAN VAERENBERGH

[2] *Cf.* artikel II.37, § 1, *in fine*, van de Codex Hoger Onderwijs.

[3] Officiële afkorting van de Vlaamse Hogescholenraad: zie artikel II.48 van de Codex Hoger Onderwijs.

‡LW-CCDQQAIDE-FIJGQW‡